N^er 111. ROK 1840 CZWARTEK 14 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć, miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

Imiona Rzymskie
Jutro Zofii z córkami.

Imiona Sławiańskie
Jutro Strzeżysław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie zimna podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
13	6	27" 2" 432	† 6, 2	3, 21	ZPn Zachodni mocny	Pochmurno	Deszcz
	2	4, 577	† 6, 5	3, 10	„ sredni	„	
	10	5, 568	† 5, 5	2, 96	Wschodni słaby	„	Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 27 Kwietnia. —

Ogłoszono postanowienie królewskie datowane w St. Cloud 27 t. m. mocą którego wszystkie osoby osądzone przed dniem 8 maja 1837 roku za polityczne przestępstwa bez względu czy takowe znajdują się w więzieniach stanu lub nie, zostają ułaskawione.

Przy niespokojnościach jakie w roku 1832 miały miejsce w zachodnich departamentach wiele osób osądzono za zwykłe przestępstwa (nie polityczne) na kilkoletnie prace na galerach, król wydał amnestyę i dla tych osób; z 57 którzy jeszcze na galerach albo w więzieniach się znajdują, 46 otrzymało wolność, innym zaś złagodzono karę. Liczą w ogóle do stodwadzieścia osób objętych teraźniejszą amnestyą.

Semaphore de Marseille w dniu 25 zawiera co następuje: Anglicy i Neapolitańczycy są w otwartéj wojnie i odwety ze strony Anglii rozpoczęły się już niewątpliwie.

Toulonnais zawiera mowy jakie xiążę Orleanu za przybyciem do Afryki miał do różnych władz i korporacyi. W jednéj, mianéj do deputacyi kolonistów, godnem uwagi jest następujące miejsce: Przy odjeździe z Tulonu otrzymałem telegraficzną drogą wiadomość, że izba deputowanych ogłosiła się za ograniczonem zajęciem Afryki, ale zarazem rząd doniósł mi, że wszelkiemi siłami opierać się będzie podobnemu postanowieniu. Strzeżcie się osłabienia odwagi, to mogłoby być wielkiem nieszczęściem, rozszerzyłoby się aż do Paryża gdzie macie nieprzyjaciół, którzyby zgubili waszą sprawę.

— Dnia 30 Kwietnia. —

Piszą z Tulonu 26 b. m. Telegraf przywiózł prefektowi marynarki rozkaz trzymania w gotowości paropływu, który ma powieść do Algieru pilne depesze dla xięcia Orleanu. W skutku tego przygotowano parapływ *Sphinx*. Mniemają, że wspomnione depesze wezmą xiążąt do Francyi. W téj chwili otrzymaliśmy okrętem kupieckim wiadomość z Algieru. Wyprawa gotową jest do wyruszenia, skoro tylko pogoda się polepszy. W téj chwili drogi zupełnie niepodobne są do przebywania w skutku wystąpienia z brzegów wielu rzek. Jenerałom dowodzącym w prowincyi Konstantyny, Bony i Oranu, przesłano rozkazy utworzenia ruchomych kolumn i rozpoczęcia operacyi w ich właściwych okręgach. Ciągle jeszcze słychać, że armia nie przejdzie za Medeach.

— Londyn 25 Kwietnia. —

Niektóre dzieniki a mianowicie *Globe* ministeryalny, donoszą, że w dobrze zawiado-

mionych towarzystwach mówią, iż J. K. M. znajduje się w stanie, który dozwala się spodziewać dziedzica tronu: Ta pogłoska, dodaje wspomniony dziennik, przez to nabiera wiary, że J. K. Mość już nie wyjeżdża konno i nie bierze udziału w tańcach.

Wczoraj przybył z Bulonii do Dover xiąże Castelcilas na pokładzie fregaty *Waterwich* i został powitany salwą dział: zaraz potém udał się w dalszą podróż do Londynu.

Biega pogłoska, że znajdujące się w Anglii rezerwowe kompanie pułków kanadyjskich otrzymały polecenie aby były gotowe do pułków swoich się udać.

— *Dnia* 29 *Kwietnia.* —

Wyprawa przeznaczona do Chin, ma się składać przynajmniej z 20,000 ludzi; 14 okrętów liniowych, nie licząc statków transportowych i paropływów, ma mieć w niej udział. Wszystkie te siły mają w dniu 8 maja zebrać się w Singapore, a w końcu tego miesiąca ukazać przy brzegach chińskich.

Okręt *Two Triends* przybyły do Falmouth przywiózł listy z Montevideo z dnia 9, a z Buenos Ayres z dnia 2 lutego. Z tego ostatniego miejsca piszą, że dyktatura jenerała Rozas kończy się dnia 15 lutego. W dniu tym ma on podać ciału prawodawczemu adres pożegnalny: mianowano kommisyę z 12 członków złożoną do ułożenia odpowiedzi na ten adres i mianowania następcy jenerała Rozas. Jenerałowie Guido i Pachio mają najwięcej widoków do tego następstwa. Obaj są umiarkowanych zasad, i powszechnie mniemają że jeden z nich przynajmniej na niejaki czas obejmie prezydentostwo. W takim przypadku spodziewają się że sprawa z Francyą prędko załatwioną zostanie.

Podług raportów z Campeche w Mexyku, armia federalistów do dnia 22 lutego stała w 5000 ludzi, o dwie leguas od tego miasta. Campeche było jedynym punktem półwyspu Jugatan, który się utrzymywał przeciw federalistom. Paropływ *Tynwald* przywiózł tu 300 ludzi z Vera-Cruz i federaliści mają mieć zamiar ogłodzenia tej warowni, ponieważ zbywa im na ciężkich działach do szturmu. Laguna wpadła w ręce federalistów w d. 10 marca, w skutku powstania ludu.

Jenerał Torrico Arequpa, zbuntował się przeciw prezydentowi Peru, jenerałowi Gamarre i stanął na czele 5000 ludzi.

W City jak zapewnia *Standard* powszechnie mniemają, że Anglia z powodu sporów o granice z stanem Maine nie wpadnie w wojnę z Stanami, Zjednoczonemi z powodu, że skarb tego ostatniego państwa zupełnie jest wypróżniony.

— *Konstantynopol* 6 *Kwietnia.* —

Wiadomość, że Mehmed Ali zdrojcę Ahmeda przywrócił do godności Kapudana, obudziła wielki gniew porty, chociaż go tu pokrywają udaną obojętnością. Mehmed Ali nadto przywrócił Ahmedowi order Niszan, który mu został razem z jego godnością odjęty.

Repzezentanci rozmaitych mocarstw otrzymali ze strony sułtana wezwanie, aby przybyli zwiedzić nowy jego pałac Tsziragan. W skutku tego w dniu 12 kwietnia udali się tam posłowie angielski, francuzki, rossyjski, pruski i internuncyusz austryacki w towarzystwie swoich drogmanów i sekretarzy. Sułtan przyjął ich z wielką uprzejmością, lord Ponsonby jako najstarszy wiekiem, powinszował sułtanowi w imieniu ciała dyplomatycznego, chwaląc bardzo nowy pałac i zapewniając, że spodziewa się prędkiego pomyślnego rezultatu układów w Londynie.

— *Turyn* 23 *Kwietnia.* —

Z Neapolu dowiadujemy się że rada stanu odbywa częste posiedzenia na których król nie bywa, ponieważ nie chce żadnego przymusu nadawać biegowi narad. Okazały się w radzie stanu znakomite modyfikacye dawniejszych zamiarów i większa część członków, którzy poprzednio zachęcali do wytrwałości, okazała się skłonną do ustąpień. Nie jest jeszcze pewnem jak dalece król zechce uledz wpływowi swoich doradców, to tylko pewna, że w skutku wspomnionych narad J. K. Mość rozkazał aby natychmiast wysłano paropływ nepolitański na przeciw admirałowi Stopford, z prośbą, aby wstrzymał się z wykonaniem środków znaglających, ponieważ jest jeszcze nadzieja załatwienia sprawy zgodnie. Zarazem udał się xiążę Scilla do naszego posła w Neapolu margrabiego Crosa de Borgani i wezwał go aby w imieniu króla sardyńskiego wystąpił jako pośrednik w sprawie siarkowej. Tu mniemają że J. K M. przyjmie rolę pośrednika, przynajmniej pan Crosa zdaje się być o tém przekonanym, ponieważ zaraz po tém wezwaniu wszedł w porozumienie z panem Temple. Podług kierunku jaki wzięły te komunikacye, zdaje się że poseł angielski już jest nie tyle wymagającym.

Rozmaitości.

— Rossini nietylko jako wielki kompozytor, ale jako bardzo dowcipny człowiek i smakosz, słynie między swemi znajomemi. Pewnego dnia w sali ustępowéj teatru włoskiego w Paryżu założył się o coś z jednym włoskim xięciem, zakładem był bażant z truflami, Rossini wygrał, a że nigdy w życiu nie zapomniał o łakoci na którą liczył, z niecierpliwością przeto czekał oznaczenia dnia w którym wygrany bażant miał mu się dostać. Gdy chwila ta nie nadchodziła, *maestro* przypomniał przegrywającemu, który nie wiedział co innego odpowiedzieć, jak, iż dowiedział się iż trufle w téj porze jeszcze nie doszły zupełnéj dojrzałości, i nie są tak delikatne w smaku jak w innym czasie. — O mój przyjacielu, nie wierz temu, odpowiedział Rossini, to tylko bażanty taką fałszywą wieść rozgłosiły żeby ich nie zabijano dla zjedzenia z truflami.« Ta odpowiedź pomogła i nazajutrz bażant rumienił się na rożnie.

— Swiecące owady są bardzo obfite na wyspie Kubie, i tuzin ich zwłaszcza z wielkiego gatunku, zamknięty w klatce, tyle wydaje światła, że przy niem czytać można. Zmarły Joseph da Trinidad, miał nie jedno dzieło przy takiem świetle napisać. Można owady te przez trzy miesiące przy życiu utrzymać, często ich kąpiąc i dając im codzień ich ulubione pożywienie, to jest miazgę z trzciny cukrowéj.

— *Mechaniczna lokomotywa Colego.* Wynalazek pana Cole poruszania okrętów i wozów bez pary lub innych środków, jedynie ręką ludzką, za pomocą mechanicznego urządzenia, zwrócił powszechną uwagę w Anglii i według doniesienia gazet, spowodował najsławniejszego technika Stevenson do połączenia się z wynalazcą, w celu zastosowania wynalazku w przedsięwzięciach na wielką stopę. Za pomocą tegu mechanizmu, na zwyczajnych kolejach żelaznych dwaj ludzie są w stanie bez wielkiego natężenia poruszać w bardzo szybkim biegu tam i na powrót cztery wozy podróżnemi napełnione. Przez szczególne urządzenie i małą zmianę w szynach, wóz taki w dowolnie szybkim biegu, bez niebezpieczeństwa wywrócenia, uskuteczniać może najkrótsze zwroty. W Londynie utworzyło się towarzystwo Locomitive-Power Company, które się zajmie użyciem tego wynalazku.

— *Użycie gumy elastycznéj do pończoch.* Pończosznicy w Nottingham i w Leicester robią pończochy, do których nie potrzeba żadnych podwiązek, w miejscach bowiem, gdzie takowe przypadają, używają w robieniu pończoch nici gummielastycznych, po nad łytkami, tak, że pończocha nie uciskając wcale, w żaden sposób nie może jednak opadać.

— Paryzki klub *żokejów* zapowiedział od dawna *steeple chase* (wyścigi do wieży), które odbyły się nakoniec 23go z. m. w obec licznie zgromadzonych widzów. Skutek był niepomyślny; 5ciu jeźdźców należących do tych wyścigów, spadło zaraz przy pierwszéj przeszkodzie w rów napełniony wodą. Piękny koń lorda Sejmur kark skręcił; a jeden z jeźdźców został znacznie posswankowany. Po długich usiłowaniach, 3ch jeźdźców utrzymało się na siodłach, lecz jeden wkrótce postrzegł, iż nie ma pod sobą konia. Wyścigi trwały daléj, przy pierwszym płocie padły wszystkie konie; jeźdzcy ledwo w kilka minut zdołali ruszyć z miejsca. Po dość długim czasie, p. Thornwil przybył pierwszy do celu koniem *Partrician.* Zdaje się, iż klub żokejów nie przedstawi więcéj paryżanom śmieszności takich wyścigów do wieży.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 13 *do dnia* 14 *Maja.*

Preissig Klemens, Aureggio kapitan cess. ross., Dehn półkownik cess. ross., z Polski; — Blagay Franciszek hr., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Borkowski Xawery ob., Rogawski Adolf ob., Złowodzki Józef ob., Bentkowski Władysław, Fischer Konstanty, Dembińska Amalia ob., do Polski.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 2929.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

W moc uchwały Senatu Rządzącego do L. 2161 r. b. zapadłéj, podaje niniejszym do powszechnéj wiadomości, iż w dniu 26 maja r. b. przed południem odbywać się będzie w biórach jego licytacya *in minus* przez opieczętowane deklaracje na wypuszczenie w przedsiębiorstwo fabryki wymurowania domu schronienia ubogich w mieście Chrzanowie wedle planu i anszlagu przez Senat Rządzący w summie

złp. 6085 gr. 21 zatwierdzonego, a w biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych do przejrzenia pozostającego; fabryka powyższa wykonaną być ma pod kierunkiem budowniczego okręgowego w tym postępie, aby dom Szpitalny wybudowanym został w zupełności wraz z nowym dachem i belkowaniem do dnia 15 września r. b., pozostałe, zaś otynkowanie murów i wszelkie wewnętrzne reparacye były wykończonemi wedle anszlagu do dnia 1 lipca 1841 z którego to powodu równie należytość za wykonanie fabryki z deklaracyi przypadająca w dwóch ratach przedsiębiorcy wypłaconą zostanie; — deklaracje żądane mają być w dniu 26 maja r. b. do godziny 2 z południa składanemi na ręce Senatora w Wydziale Spraw Wewnętrznych Prezydającego, wedle wzoru poniżej zamieszczonego, po którym to terminie więcej przyjętemi nie zostaną.

Deklaracja.

W skutek obwieszczenia Wydziału Spraw Wewnętrznych z dnia 2 maja r. b. do L. 2929 w *Dzienniku Rządowym* zamieszszonego czynię niniejszą deklaracją, iż podejmuje się wymurować wedle planu i anszlagu przez Senat Rządzący zatwierdzonego, dom Szpitalny w mieście Chrzanowie w miejscu na ten cel wskazanym za summę złp. N. literami wypisać się mającą, którą w dwóch ratach w obwieszczeniu oznaczonych, żądam mieć wypłaconą; fabrykę powyższą uzupełnię pod kierunkiem budowniczego okręgowego w tym postępie, iż w roku bieżącym wymuruję do dnia 15 września dom Szpitalny w zupełności wraz z nowym dachem i belkowaniem, pozostałe zaś otynkowanie murów i wszystkie wewnętrzne reparacje, zgoła całą fabrykę wykonam w zupełności wedle anszlagu do dnia 1 lipca 1841; zaświadczenie kassy jako *vadium* w kwocie złp. 600 złożyłem, znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczone, o zwrot którego upraszam w razie nieotrzymania przedsiębiorstwa fabryki.

Kraków d. 2 maja. 1840 r.

Senator prezydujący
SOBOLEWSKI.
Referendarz L. *Wolff*.

Nro 1957.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, iż wszelkie akta notaryalne przez ś. p. Andrzeja Jaroszewskiego byłego notaryusza w epoce urzędowania jego uskuteczniane w Archiwum Marcina Strzelbickiego notaryusza zachowane zostały.

Kraków d. 7 maja 1840 r.

Sędzia Prezydujący.
DUDREWICZ.
(1r.) *Librowski.* Sekr.

NOTARYUSZ PUBLICZNY
Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zawiadamia niniejszym iż ruchomości po ś. p. Melchiorze Etgens pozostałe, jako to: suknie męzkie, pościel, stolarszczyzna, naczynia stołowe, szkło, fajans, porcellana, cyna, miedź, żelazo, książki różne; i nieco kosztowności w dniu 19 b. m. o godzinie 8 rano w domu pod L. 195 w gminie II. M. W. Krakowa sprzedawne będą przez publiczną licytacyą za gotową srebrną courant monetę.

Kraków d. 11 maja 1840 r.

Józef *Nonast*.

Doniesienie prywatne.

Dom na przedmieściu Piasek w gminie VIII pod N. 3 położony na przeciw ogrodu (dawniéj) Kremera przed rogatką jest z wolnéj ręki do nabycia; wiadomość powziąść można u gospodarza tamże mieszkającego.